

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕКСИКИ
ТА ГРАМАТИКИ

II

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОЇ ЛЕКСИКИ ТА ГРАМАТИКИ

Частина II

За редакцією
Ірини Кононенко, Ірини Митнік, Світлани Романюк

Варшава – Івано-Франківськ
2015

Рецензенти

професор Анатолій Мойсієнко,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
доктор габілітований Якуб Садовський,
Папський університет Івана Павла II у Кракові

Публікацію видано коштом
кафедри україністики та факультету прикладної лінгвістики
Варшавського університету
Фонду Варшавського університету

Редактори Оксана Борис, Ірина Кононенко, Александра Самадова

Комп'ютерна верстка Адріан Шатковський

ISBN 978-83-941574-0-1

Друк і оформлення

Sowa Sp. z o.o.

ul. Raszyńska 13

05-500 Piaseczno

У колі мови, літератури і культури W kręgu języka, literatury i kultury

Видавничка серія
кафедри україністики Варшавського університету та
Прикарпатського національного університету
імені Василя Стефаника

за редакцією
Ірини Кононенко, Ірини Митнік

Том VIII

У серії вийшли друком:

Lidia Stefaniwska, *Mission Impossible: MUR i odrodzenie ukraińskiego życia literackiego w obozach dla uchodźców na terytorium Niemiec (1945–1948)*, Warszawa – Iwano-Frankiws'k 2013

Kobieta we współczesnej kulturze ukraińskiej, pod red. Katarzyny Jakubowskiej-Krawczyk, Warszawa – Iwano-Frankiws'k 2013

Тенденції розвитку української лексики та граматики, ч. 1, за ред. Ірини Кононенко, Ірини Митнік, Світлани Романюк, Варшава – Івано-Франківськ 2014

Метаморфози у сучасній українській літературі, за ред. Пауліни Олеховської, Марти Замбжицької та Катажини Якубовської-Кравчик, Варшава – Івано-Франківськ 2014

Lidia Stefaniwska, *Mission Impossible. MUR i odrodzenie ukraińskiego życia literackiego w niemieckich obozach dla uchodźców na terytorium Niemiec (1945–1948)*, cz. II. *Antologia tekstów źródłowych*, Warszawa – Iwano-Frankiws'k 2014

Тарас Шевченко: погляд з третього тисячоліття, за ред. Степана Хороба, Івано-Франківськ-Варшава 2014

Marta Zambrzycka, *Sacrum i profanum w prozie Walerija Szewczuka*, Warszawa – Iwano-Frankiws'k 2015

ЗМІСТ

ВСТУП	13
I. ЛЕКСИКА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У СИНХРОНІЇ ТА ДІАХРОНІЇ	
Любов СТРУГАНЕЦЬ Моделювання лексико-семантичних процесів за допомогою комп'ютерного програмування.....	14
Лариса КИСЛЮК Вплив авторитетних українських видань на формування сучасного обличчя української літературної мови.....	26
Світлана РОМАНЮК Українська політична метафора: типи і функції.....	38
Марія ПОЛОВИНКІНА Кольоролексеми в українській та польській поезії кінця XIX – початку XX ст.	50
Анатолій ПОПОВСЬКИЙ Лексико-семантичні функції слова <i>перекотиполе</i> в українській мові.....	59
Василь ҐРЕЩУК, Валентина ҐРЕЩУК Семантика географічної номенклатури у словнику <i>Гуцульська діалектна лексика в українській художній мові</i>	72
Зоряна ВАСИЛЬКО Лінгвокультурні конотації лексеми „змій” (на матеріалі української фраземіки, казок та паремій).....	89
Лариса МАРЧИЛО З історії дієслова <i>яти</i>	108
Ірина ЛИТОВЧЕНКО Антонімія у військовій лексиці української мови.....	119
Петро ЛУНЬО Структурне моделювання термінів конституційного права України.....	126
Ірена МИТНІК Говір мешканців Холмщини. Ч. 1: словник весільної лексики	146

Любов ОСТАШ, Роман ОСТАШ Лексика села Стриганці як об'єкт лексикографічного опрацювання.
Д. 3 (доживати – духувати) 162

Ольга МАДЯР До проблеми українсько-словацької інтерференції (на матеріалі студентських робіт)..... 188

II. СТУДІЇ З УКРАЇНСЬКОЇ АНТРОПОНІМІКИ Й ТОПОНІМІКИ

Адріана ЧУЧВАРА Особливості взаємодії мови і статі, або про нові аспекти аналізу неофіційного іменника 'школяра' 199

Леся ДУДА Формування іменника львів'ян першої половини ХХ ст.: соціальний статус батьків та імена новонароджених дітей (на матеріалі україномовних метричних книг про народження)..... 210

Людмила КРАВЧЕНКО Лексична база позивних українських бійців – учасників озброєного конфлікту на сході України в 2014 р. 224

Любов ОСТАШ, Роман ОСТАШ Українські особові імена середини XVII ст. як об'єкт лексикографії. 21 (Ф/Ө)..... 238

Святослав ВЕРБИЧ Давньослов'янські антропоніми крізь призму топонімії Верхньо-Середньої Наддністрянщини..... 267

Віктор ШУЛЬГАЧ Творення прикметників від назв поселень на -ичі (на матеріалі ойконімів Волинської області) 279

Зоряна КУПЧИНСЬКА Архаїчні ойконіми на *-ьл України: ареал і хронологія 289

Олена СЛОБОДЗЯНИК Староукраїнські географічні апелятиви і їхні паралелі у словнику Стефана Рудницького 307

III. ПРОБЛЕМИ МОРФОЛОГІЇ ТА СИНТАКСИСУ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Лариса КОЛІБАБА Актуалізація відмінкових форм як одна з новітніх тенденцій розвитку граматичного ладу української літературної мови кінця ХХ – початку ХХІ ст. 315

Валентина ФУРСА Граматичне освоєння іншомовних невідмінюваних іменників в українській мові кінця ХХ – початку ХХІ ст.	331
Ірина ДУДКО Розвиток ономасіологічних досліджень у граматиці ХХ ст.	342
Марія ЛИЧУК Синтаксично нечленовані словосполучення як компонент реченнєвої структури	361
Анатолій ЗАГНІТКО Функційна типологійність у синтаксисі: внутрішньореченнєвий валентний простір	372
Ірина КОНОНЕНКО Порядок слів у простих реченнях української та польської мов	391
Олександр МЕЖОВ Центр і периферія семантичної сфери носія ознаки	409
Наталія КОСТУСЯК Модальна парадигма висловлень із предикатами якості у сучасній українській літературній мові	420
Олексій ВОРОБЕЦЬ Предикат у контексті семантики поширювачів речення	437
Віталій КОНОНЕНКО Тенденції оновлення українського художнього ідіолекту: модерні прозові тексти	451
Людмила ШИТИК Різнорангова синхронна перехідність синтаксичних одиниць	466
Святослав ШЕВЕЛЬ Директивні висловлювання в епістолярії Лесі Українки	474
Про авторів	482

CONTENTS

INTRODUCTION	13
I. UKRAINIAN LANGUAGE VOCABULARY: SYNCHRONIC AND DIACHRONIC PERSPECTIVES	
Lyubov STRUHANETS Modeling of lexical-semantic processes with the help of computer programming.....	14
Larysa KYSLYUK The influence of authoritative mass media on the formation of the modern image of literary Ukrainian.....	26
Svitlana ROMANIUK Ukrainian political metaphor: types and functions.....	38
Mariya POLOVYNKINA Color terms in Ukrainian and Polish poetry of the late 19th to early 20th centuries	50
Anatolii POPOVSKYI Lexical and semantic functions of the word tumbleweed in the Ukrainian language.....	59
Vasyl GRESHCHUK, Valentyna GRESHCHUK Semantics of geographic nomenclature in the dictionary Gutsul Dialectal Vocabulary of Ukrainian Belletristic Language	72
Zoriyana VASYLKO Linguocultural connotations of the lexeme snake (based on material from Ukrainian set expressions, tales and proverbs)	89
Larysa MARCHYLO The history of the verb яти	108
Iryna LYTOVCHENKO Antonymy in Ukrainian military vocabulary.....	119
Petro LUNIO Structural modeling of Ukrainian constitutional law terms.....	126
Irena MYTNIK Dialect of residents in the Kholm territory. Part 1: glossary of wedding vocabulary	146

Lyubov OSTASH, Roman OSTASH Lexis of Stryhantsi village as the object of lexicographical processing.
Д/Д. 3 (доживáти – дюхувáти) 162

Olga MADIYAR The problem of Ukrainian-Slovak interference (based on material from the student's thesis papers) 188

II. UKRAINIAN ANTHROPONYMIC AND TOPONYMIC STUDIES

Adriana CHUCHVARA Distinctive features of language and sex interaction or new aspects of analysing non-official schoolchildren's names 199

Lesiya DUDA Proper name formation among Lviv residents in the first half of the 20th century: parents' social status and the names of the newborn (based on Ukrainian-language metric birth books) 210

Lyudmyla KRAVCHENKO Lexical basis of call signs (nom de guerres) used by Ukrainian combatants – participants in military conflict of 2014 in the East of Ukraine 224

Lyubov OSTASH, Roman OSTASH Ukrainian personal names in the middle of the 17th century as a subject of lexicography. 21 (ф/θ) 238

Sviatoslav VERBYCH Old Slavic anthroponyms through the prism of toponymy in the Upper and Middle Dniester river basin 267

Viktor SHULGACH Adjectival derivation in settlement names with the -ичі-suffix (based on material from Volyn' district oikonyms) 279

Zoriyana KUPCHYNSKA Archaic place names ending in *-ьн in Ukraine: area and chronology 289

Olena SLOBODZIYANYK Old Ukrainian geographical appellatives and their parallels in Stephan Rudnytsky's dictionary 307

III. MORPHOLOGICAL AND SYNTACTIC PROBLEMS IN UKRAINIAN LANGUAGE

Larysa KOLIBABA Updating case forms as one of the latest tendencies in the development of the grammatical system of the Ukrainian literary language at the end of the 20th – beginning of the 21st centuries	315
Valentyna FURSA Grammatical borrowing of indeclinable foreign nouns into the Ukrainian language at the end of the 20 th and beginning of the 21 st centuries	331
Iryna DUDKO The development of onomasiological studies in the grammar of the 20th century	342
Mariya LYCHUK Syntactically undivided phrases as a component of a sentence-related structure.....	361
Anatolii ZAHNITKO Functional typological specificity in syntax: the internal valent domain of a sentence	372
Iryna KONONENKO Word order in Ukrainian and Polish simple sentences.....	391
Oleksandr MEZHOV The center and periphery of semantic spheres of carrier attributes	409
Natalia KOSTUSYAK Modal paradigm of expressions with quality of predicates in the modern Ukrainian literary language	420
Oleksii VOROBETS The predicate in the context of extenders' semantics in the sentence.....	437
Vitalii KONONENKO Trends in the updating of the Ukrainian artistic idiolect: modern prose texts	451
Lyudmyla SHYTYK Synchronic transitivity of syntactic units of different classes	466
Sviyatoslav SHEVEL Directive propositions in Lesya Ukrainka's epistolary	474
Information about authors	482

ВСТУП

Друга частина колективної монографії – це продовження досліджень, що стосуються актуальних проблем українського мовознавства, передусім у галузі лексики та граматики. Ця публікація виходить друком у польсько-українській видавничій серії *У колі мови, літератури та культури* (*W kręgu języka, literatury i kultury*), заснованій кафедрою україністики Варшавського університету та Прикарпатським національним університетом ім. В. Стефаника.

У томі зібрано дослідження відомих науковців – як українських, так і польських, а також мовознавців-початківців. Праці відбивають широкий спектр питань розвитку української мови в синхронії та діяхронії. Метою видання стало визначення напрямків розвитку лексики та граматики; окремі розвідки присвячені функційній семантиці лексичних одиниць, термінології, новим тенденціям у лексикографії, морфології, семантичному синтаксисі, контрастивній лінгвістиці. У цій частині зібрано також студії над топонімією й антропонімією, представлено аналіз історичних та сучасних змін в українській мові, вказано на перспективи лінгвістичних досліджень.

Маємо надію, що опрацювання слугуватиме важливим джерелом інформації для науковців, викладачів, аспірантів і студентів, усіх, хто цікавиться українською мовою, її взаємозв'язками з іншими мовами.

ПРЕДИКАТ У КОНТЕКСТІ СЕМАНТИКИ ПОШИРЮВАЧІВ РЕЧЕННЯ

У моделюванні семантичної структури речення одну із ядерних ролей відіграє предикат, природний заряд якого програмує якісний та кількісний склад аргументів як облігаторного, так і факультативного плану. Процес творення загальної думки відбувається за супроводом асиметричності структури речення, яка “проявляється у відмові від регулярності та однотипності, у розбіжності плану змісту і плану вираження, причому кількість необхідних елементів не співпадає: перших виявляється більше ніж других, або навпаки”¹. Також асиметричні утворення ідентифікують як одиниці, що функціонують між предикативністю і пропозитивністю². За спостереженнями О. Кульбабської, якщо структура речення неоднозначно корелює з його семантикою, то формування семантичної структури речення зумовлюють такі основні чинники: 1) компонентний склад речення; 2) лексико-граматичні розряди слів у системі частин мови; 3) лексичний склад речення і характер семантики лексем; 4) актуальне членування речення; 5) прагматичні чинники реалізації речення-висловлення³.

У цьому контексті безпосереднє місце серед асиметричних компонентів синтаксису посідають поширювачі семантичної структури речення, які тісно взаємодіючи із предикатом, виступають як неординарний складник структурної моделі речення, якому притаманні як предикатні чи непередикатні характеристики, так і власне його ознаки, що проявляються під час входження семантичних

- 1 В. Гак, *Теоретическая грамматика французского языка*, Москва 2000, с. 26–27.
- 2 І. Вихованець, *Нариси з функціонального синтаксису української мови*, Київ 1992, с. 47.
- 3 О. Кульбабська, *Вторинна предикація у простому реченні*, Чернівці 2011, с. 39.

компонентів у склад двоядерної предикативної системи та в залежності від валентної рамки предиката⁴.

Актуальність пропонованої наукової розвідки полягає у тому, що проблема взаємодії семантичних компонентів моделі речення та предиката в рамках формулювання смислу залишається відкритою, і реорганізація теоретичного осмислення думки щодо статусної ролі поширювачів набуває якісно нового значення.

Поширювачі, входячи у семантико-синтаксичну структуру речення, вступають у тісний взаємозв'язок власне із предикатом, оскільки "семантичне наповнення предиката настільки багатогранне й насичене, наскільки й слабке в силу його вербальної прив'язаності при одночасному втягуванні у сферу його впливу інших морфолого-синтаксичних засобів, виникнення на цій основі внутрішніх ускладнень у межах як самого предиката, так і в його відношеннях на рівні речення"⁵. Синтаксичний матеріал засвідчує, що у контекстуально визначених умовах семантичні комплекси і системи можуть виступати як один із багатьох компонентів речення ядерного плану, що має значне функціональне навантаження.

Приєднено-субстантивний комплекс (далі ПСК) – мінімальна синтаксична одиниця, що характеризується сукупністю і структурованою єдністю семантичного значення, яке випливає із синтезованої єдності обох компонентів, що взаємозумовлюють і доповнюють одне одного⁶.

Для семантико-синтаксичної структури речення із поширювачами характерним є позиціонування при оформленні субстанціальної та адвербіальної семантики у складі двоядерної предикативної системи, що складається із першого ядра, вираженого вербальним компонентом, та другого ядра, вираженого компонентом поширювального характеру. Також поширювачі можуть взаємодіяти з власне предикатом, не вступаючи у двоядерні предикативні відношення,

4 *Предикат у структурі речення*, за ред. В. Кононенка, Київ – Івано-Франківськ – Варшава 2010, с. 278; О. Воробець, *Приєднено-субстантивний комплекс у семантико-синтаксичній структурі речення*, автореф. дис. ... канд. філол. наук, Івано-Франківськ 2012, с. 6.

5 *Предикат у структурі речення ...*, с. 7.

6 *Предикат у структурі речення...*, с. 278; О. Воробець, *Синкретизм приєднено-субстантивного комплексу в семантико-синтаксичній структурі речення* [в:] „Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника”, Івано-Франківськ 2012, Вип. 36–37, с. 122.

оскільки залежать від валентної рамки компонента предикатного спрямування.

Семантика предиката як конститутивного компонента речення і непередикатних елементів, зумовлених валентністю предиката, пов'язана перш за все з його позиційним функціонуванням у семантико-синтаксичній структурі речення. Отже, предикат є тим конструктивним центром, навколо якого групуються як формально-синтаксичні, так і семантико-синтаксичні компоненти речення. Це носій активної валентності, оскільки він встановлює кількісний і якісний склад іменникових компонентів, що проєктують пасивну валентність та своєрідні семантико-синтаксичні відношення⁷. Класифікація предикатів, маючи загальний характер, апелює до конкретного мовного наповнення, оскільки предикатні значення засвідчують тісний зв'язок мовних функцій і поняттєвих категорій, що знаходять своє вираження в лексичній, морфологічній і синтаксичній системах.

За словами Г. Золотової, „комплексний розгляд якостей дієслівного предиката відкриває можливості побудови семантико-синтаксичної класифікації речення, що виявляє єдність форми і змісту в синтаксисі. Категорійно-граматичні типи предикатів і взаємозумовлені типи і форми предикованих суб'єктних компонентів – об'єктний критерій, який здатний конструювати єдину семантико-синтаксичну класифікацію речень”⁸.

Традиційно предикати поділяють на два класи – “дії” та “стану” або “процесу” і “стану”, що свідчить про антиномію динамічних (дія, процес) та статичних явищ (стан)⁹. Такий поділ, як відомо, пов'язаний із глибоким ієрархічним поділом дієслівної лексики: “У граматиках скрізь робиться спроба показати відмінність значень

7 О. Потебня, *Естетика і поетика слова*, Київ 1985, с. 34; Й. Андерш, *Типологія простих двоскладних речень у чеській мові в зіставленні з українською*, Київ 1987, с. 15; Ю. Степанов, *Имена, предикаты, предложения (семиологическая грамматика)*, Москва 2002, с. 312; А. Загнітко, *Теорія сучасного синтаксису*, Донецьк 2008, с. 122.

8 Г. Золотова, *Коммуникативные аспекты русского синтаксиса*, Москва 2007, с. 169.

9 І. Вихованець, *Семантико-синтаксична структура речення*, Київ 1983, с. 35; Ф. Бацевич, *Функционально-ономасиологическая типология русских предикатов [в:] Русское языкознание*, за ред. М. Карпенка, Київ 1991, Вып. 22, с. 9–16; І. Кучеренко, *Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія*, Вінниця 2000, с. 66.

дієслів, що виражають “дію”, від тих, що означають “стан” (механічного руху й стану, в якому може перебувати особа чи предмет)”¹⁰.

Заслуговує на увагу класифікація предикатів за семантичними різновидами Н. Арутюнової, яка розрізняє такі семантичні типи: таксономічний, реляційний і характеризувальний. Так, таксономічні предикати описують входження предмета до класу предметів, яким притаманна спільна ознака, реляційні предикати проектують відношення, що пов’язують предмети, характеризувальні предикати вказують на постійні і тимчасові ознаки об’єкта¹¹.

Фундаментальною щодо визначення варіативності предикатів є праця „Семантические типы предикатов” (1982), у якій О. Селиверстова визначає семантичні типи – предикати зі значенням: 1) дії; 2) процесу; 3) стану; 4) якості і набору якостей, об’єднаних у предметі; 5) знаходження в просторі; 6) потенційності; 7) класу і “зв’язку”; 8) результату і факту¹².

Досить часто типологія предикатів прямо залежна від ролі аргументів у семантико-синтаксичній структурі речення, причому одним із вирішальних чинників таксономії предикатних одиниць виступає характер суб’єкта – активний чи пасивний. У цьому аспекті американський учений У. Чейф, поділяючи предикати на чотири групи – предикати стану, процесу, дії і процесу-дії, – виокремлює з-поміж предикатів стану амбівалентний (всеохоплювальний) стан, а з-поміж предикатів дії – амбівалентну дію. Відповідно до чого:

1. предикат стану супроводжується іменником-носієм стану, пацієнтом;
2. предикат дії вимагає, щоб його супроводжував іменник із семантичною функцією діяча і щоб іменник стосувався назв істот;
3. предикат процесу має аргументом іменник, який змінює свій стан;
4. предикат процесу-дії виявляє подвійну сутність: як процес, він викликає зміну стану іменника-пацієнта, а як дія, він виражає, що робить хтось, його діяч, агенс¹³.

10 І. Кучеренко, *op. cit.*, с. 303–330.

11 Н. Арутюнова, *Предложение и его смысл: логико-семантические проблемы*, Москва 2003.

12 *Семантические типы предикатов*, за ред. О. Селиверстовой, Москва 1982, с. 86–157.

13 У. Чейф, *Значение и структура языка*, Москва 2003, с. 114–121.

Подібно до цих поглядів Дж. Лайонз зазначає, що динамічна ситуація може бути моментальною або тривалою, з різними темпоральними контурами, але найголовніше – з ознакою контролю чи її відсутністю. Так, динамічну, протяжну в часі ситуацію дослідник кваліфікує як “процес” за умови, що вона не підпорядкована контролю суб’єкта. А якщо ж вона має агенса, то інтерпретується як “діяльність”. У свою чергу моментальну ситуацію без ознаки контролю дослідник визначає як “випадок”, а з ознакою контролю – як “вчинок”¹⁴.

В українському мовознавстві в основу класифікації семантики предикатів також покладено диференційні ознаки стану і дії. Так, на думку І. Вихованця, за своїми параметрами предикати слід поділяти на два найбільш узагальнені класи: предикати дії і предикати стану. Це основне семантичне протиставлення всередині предикатних знаків. Предикати дії пов’язуються з активним предметом (звичайно особою), діячем, від якого походить дія, а предикати стану – з пасивним предметом (як істотою, так і неістотою), носієм стану, якому належить стан, якому приписується відповідний стан¹⁵. А. Загнітко називає їх активними і статальними предикатами¹⁶. Також на предикати дії і предикати стану поділяє всі дієслівні предикати Ф. Бацевич¹⁷.

І. Вихованець, визначаючи предикатні синтаксеми як центральні компоненти семантично елементарного простого речення, що формують його структуру, пропонує розглядати шість типів предикатів:

1. предикати дії – це такі, що позначають діяльність, яка породжується суб’єктом-діячем і ним активно й безпосередньо стимулюється, причому позицію суб’єкта дії при дієслівних предикатах дії займають назви істот;
2. предикати процесу – це такі, що вказують на динамічну ситуацію, яка не передбачає активного виконавця, а стосується суб’єкта процесів, які ним не породжуються й активно та безпосередньо не стимулюються;

14 J. Lyons, *Semantics and grammar* [in:] “Semantics”, vol. 2, Cambridge 1979, p. 483.

15 І. Вихованець, *Семантико-синтаксична структура...*, с. 34.

16 А. Загнітко, *Теоретична граматики української мови: Синтаксис*, Донецьк 2001, с. 287–288.

17 Ф. Бацевич, *op. cit.*, с. 14–15.

3) предикати стану – це такі, що вказують на стани, які реалізуються у тому відрізкові часу, з яким вони співвідносяться, причому їх специфічність полягає у сполучуваності із суб'єктною синтаксевою, що виражає значення неактивності, пасивності;

4) предикати якості – це такі, що позначають постійну, внутрішню, у певному розумінні невід'ємну щодо предмета ознаку, і характеризуються цілісністю переміщення на часовій осі;

5) локативні предикати – це такі, що вказують на просторову семантику і поділяються на власне-локативні предикати, процесуально-локативні предикати та акціонально-локативні предикати;

6) предикати кількості – це такі, що інтерпретують кількісні властивості об'єкта і поділяються на предикати означено-кількісні та неозначено-кількісні¹⁸.

Власну класифікацію предикатів запропонував А. Загнітко, наголошуючи, що семантичний предикат як центральний компонент семантичної структури речення вказує на активну або статальну ознаку, перебіг подій простежується в часі та стосується предмета (суб'єктний) або ситуації (об'єктний), активний предикат характеризує предмет або ситуацію в кількісному бутті, статальний – у якісному. Визначаючи семантичну типологію предикатів, дослідник пропонує такі їх різновиди: 1) предикати фізичного, мовленнєво-мисленнєвого спрямування; 2) предикати дії; 3) процесуальні предикати; 4) предикати існування; 5) предикати стану; 6) предикати володіння, належності; 7) предикати сприймання; 8) предикати перебування, або статальної локації; 9) предикати кваліфікації; 10) предикати якісної характеристики (детермінації); 11) предикати тотожності; 12) предикати відношення; 13) предикати модального відношення¹⁹.

Однією із найновіших класифікацій предикатів є семантична класифікація предикатів на функціонально-когнітивній основі, спроєктована О. Бондарем, у якій автор зазначає, що при типологізації предикатів слід урахувувати диференційні змістові ознаки найвищого рангу – не лише дію та стан, а також подію, що дозволяє виділити три семантичні типи предикатів: 1) відповідно до акціональної референційної ситуації – предикати динамічної ознаки (не

18 І. Вихованець, *Нариси з функціонального синтаксису...*, *op. cit.*, с. 93–111; І. Вихованець *Граматика української мови. Синтаксис*, Київ 1993, с. 250–258.

19 А. Загнітко, *Теоретична граматики української...*, *op. cit.*, с. 287–288.

дії, бо цей термін традиційно пов'язують із наявністю активного діяча, протиставляючи його неактивному або безсуб'єктному процесу); 2) відповідно до референційної ситуації, пов'язаної з власне станом, – предикати статальної ознаки і 3) відповідно до подієвої ситуації – предикати події²⁰. Також лінгвіст зазначає, що “суб'єкт пізнання вибирає потрібний для нього аспект відображення когнітивної ситуації, яка стає, таким чином, референційною ситуацією і відображається в загальній сигніфікативній ситуації. Суб'єкт-мовець унаслідок предикації перетворює загальну сигніфікативну ситуацію в лінгвальну”²¹.

Новітнім здобутком українського мовознавства та й світового загалом стало монографічне дослідження із галузі семантичного синтаксису *Предикат у структурі речення* (2010 р.), у якому зроблена спроба, спираючись на вітчизняну й зарубіжну наукову традицію, ґрунтовні предикато-центричні теорії, відслідкувати можливості творення предикатних знаків в українському мовному континуумі. У цьому вимірі здійснений аналіз семантичної структури багатьох типових предикатних компонентів з урахуванням засобів їхньої репрезентації, зважаючи, що явище предикації може розглядатися розширено, як вияв взаємодії не одного, а кількох семантичних компонентів, що так чи так здійснюють характеристику предикатного центру²². Привертає увагу доволі ґрунтовна і всебічно розглянута типологія предикатів, у якій враховано як власне семантичні, так і формально-граматичні їх властивості, що дало змогу авторам при аналізі предикатних зв'язків показати валентні та інтенційні особливості предиката, у зв'язку з чим розглянутий вплив цієї синтаксеми на формування інших компонентів структурної моделі речення.

Окреслюючи центральну семантико-синтаксичну модель речення із поширювачами, розглядаємо семантичний компонент у складі конструктивної моделі, яка має такий вигляд: **S + P [P_r (V_r) + P_o (Praep + S_x)]**, де S – суб'єкт, P – предикативний комплекс, P_r – предикат, P_o – поширювач (Praep – прийменник

20 О. Бондар, *Семантична класифікація предикатів на функціонально-когнітивній основі* [в:] Мовознавство, 2009, № 3–4, с. 121.

21 О. Бондар, *Когнітивні ситуації і функціонально-семантичні категорії у зв'язку з проблемою типології предикатів* [в:] „Науковий вісник Чернівецького університету”, Чернівці 2007, вип. 321–322, с. 194.

22 *Предикат у структурі речення, op. cit.*, с. 8.

(препозитив), $S_1, S_2 \dots S_x$ – відмінкові форми субстантива²³. Відповідно до презентованої моделі речення детально проаналізуємо модель $S + P [P_1 (V_p) + P_2 (\text{на} + S_{4/6}) \text{ temp}]$ із темпоральною семантикою, якій притаманні варіаційні видозміни.

$S + P [P_r (V_p) + P_o (\text{на} + S_{4/6}) \text{ temp}]$: *На осінь півтори тисячі наросте* (В. Яворівський) – модель ПСК [на + S_4]; *Це трапилось на тринадцятому році його життя, саме тоді, коли бажання це можуть рятуватися фантазією* (І. Микитенко) – модель ПСК [на + Num₆ + S_6]; *Вогкий вітер з'їдав сніги, але на ранок підмерзали шляхи, блискача вода в колях бралася блисняковою плівкою* (З. Тулуб) – модель ПСК [на + S_4]. Частота вживання: 232 констр. – 15,47 % від загальної кількості 1500 прикладів вибраного фактичного матеріалу із темпоральною семантикою (100 %).

Схарактеризуємо предикацію ПСК із темпоральною семантикою у складі двоядерної предикативної структури з первинним прийменником *на*, наприклад: ***На презентацію до затишної зали палацу Потоцьких прийшли однокласники, друзі, родичі Юрія Башмета*** (День. – 2009. – 5 червня) – модель ПСК [на + S_4] та ***І тільки після цього візиту у нього можуть виникнути ідеї щодо формату їхнього представлення на тижні моди у Мілані*** (День. – 2010. – 21 жовтня) – модель ПСК [на + S_6 + S_2]. Порівняємо вживання вторинного (похідного) еквівалента: *на завершення, на закінчення, на зламі, на кінець, на початку, на рубежі, на світанку, на стадії, на схилі, на час*, наприклад: ***А що робилось на початку літа – огірки цвітуть, гарбузи цвітуть, картопля цвіте*** (О. Довженко) – модель ПСК [на початку + S_2]; ***На схилі літ своїх, маючи за плечима 65 років, раптом закохався він*** [Мазепа] ***у надзвичайно вродливу дівчину – Мотрю*** (День. – 2010. – 23 липня) – модель ПСК [на схилі + S_2 + Pron₂] та ін.

Розглянемо речення ***На презентацію до затишної зали палацу Потоцьких прийшли однокласники, друзі, родичі Юрія Башмета*** (День. – 2006. – 5 червня) – модель ПСК [на + S_4] (у момент t_0 А-и прийшли до Х). Семантичний комплекс, займаючи ініціальну позицію, фокусує потенційно основну темпоральну предикацію: *Проходила презентація* (потенційно основна предикація) + *До затишної зали палацу Потоцьких прийшли однокласники, друзі, родичі Юрія Башмета* (основна предикація) → *Коли*

23 О. Воробець, Синкретизм прийменниково-субстантивного комплексу..., *op. cit.*, с. 124.

проходила презентація, до затишної зали палацу Потоцьких прийшли однокласники, друзі, родичі Юрія Башмета.

Аналогічно у реченні *I тільки після цього візиту у нього можуть виникнути ідеї щодо формату їхнього представлення на тижні моди у Мілані* (День. – 2010. – 21 жовтня) – модель ПСК [на + S₆ + S₂] (у А-а виникли нові Y після моменту t₀) семантичний комплекс конденсує потенційно основну темпоральну предикацію: *I тільки після цього візиту у нього можуть виникнути ідеї щодо формату їхнього представлення* (основна предикація) + *Відбудеться тиждень моди у Мілані* (потенційно основна предикація) → *I тільки після цього візиту у нього можуть виникнути ідеї щодо формату їхнього представлення, коли відбудеться тиждень моди у Мілані*. Отже, семантичні комплекси на презентацію і на тижні моди включено до складу двоядерної предикативної системи P [P_r (V_r) + P_o (Праер + S_x)] у функції повноцінного компонента P₂ (Праер + S_x) поряд із вербальним складником P₁ (V_r).

Для моделі ПСК [на + S_{4/6}] (25 %) характерна одна із найбільш розгалужених, власне після системи субмоделей моделі речення S + P [P_r (V_r) + P_o (в / у + S_{4/6}) temp], систем субмоделейних одиниць із спільною семою 'час' і функціональною роллю 'темпоральна синтаксема', що налічує 10 одиниць:

1. S + P [P_r (V_r) + P_o (на завершення + S₂) temp]: **На завершення концерту** християнський бард Одісей Шерасов виконував власні пісні (День. – 2010. – 23 липня) – модель ПСК [на завершення + S₂] (А виконував свої X-и у момент t₀). Семантичний комплекс на завершення концерту, займаючи ініціальну позицію, фокусує потенційно основну темпоральну предикацію: *Завершувався концерт* (потенційно основна предикація) + *Християнський бард Одісей Шерасов виконував власні пісні* (основна предикація) → *Коли завершувався концерт, християнський бард Одісей Шерасов виконував власні пісні*.
2. S + P [P_r (V_r) + P_o (на закінчення + S₂) temp]: **На закінчення програми** співали Астрая, Ані Лорак, Максим Шевцов та інші зірки нашої естради (День. – 2009. – 5 червня) – модель ПСК [на закінчення + S₂] (А-и співали у момент t₀). ПСК на закінчення програми, обіймаючи ініціальну позицію, акумулює потенційно основну темпоральну предикацію: *Закінчувалась програма* (потенційно основна предикація) + *Співали Астрая, Ані Лорак, Максим Шевцов та інші зірки нашої естради* (основна

- предикація) → *Коли закінчувалась програма, співали Астрая, Ані Лорак, Максим Швецов та інші зірки нашої естради.*
3. S + P [P_r (V_f) + P_o (на зламі + S_2) temp]: *Нам всім випала доля жити **на зламі епох*** (День. – 2009. – 28 лютого) – модель ПСК [на зламі + S_2] (А-ам випав X у момент t_o). Складовий компонент *на зламі епох*, розташувавшись у абсолютному кінці речення, конденсує потенційно основну темпоральну предикацію: *Нам всім випала доля жити* (основна предикація) + *Приходить злам епох* (потенційно основна предикація) → *Нам всім випала доля жити, коли приходить злам епох.*
  4. S + P [P_r (V_f) + P_o (на кінець + S_2) temp]: ***На кінець дня** понад сили тримаєшся* (О. Гончар) – модель ПСК [на кінець + S_2] (А діє у момент t_o). Семантичний комплекс *на кінець дня*, займаючи ініціальну позицію, зосереджує потенційно основну темпоральну предикацію: *Настає кінець дня* (потенційно основна предикація) + *Понад сили тримаєшся* (основна предикація) → *Коли настає кінець дня, понад сили тримаєшся.*
  5. S + P [P_r (V_f) + P_o (на початку + S_2) temp]: ***На початку грудня** в Києві відбудеться “Балканфест”* (День. – 2009. – 12 листопада) – модель ПСК [на початку + S_2] (у момент t_o відбудеться X). ПСК *на початку грудня*, обіймаючи ініціальну позицію, фокусує потенційно основну темпоральну предикацію: *Почнеться грудень* (потенційно основна предикація) + *В Києві відбудеться “Балканфест”* (основна предикація) → *Коли почнеться грудень, в Києві відбудеться “Балканфест”.*
  6. S + P [P_r (V_f) + P_o (на рубежі + S_2) temp]: ***На рубежі XVI-XVII століть** сатиричні стріли на адресу цієї верстви суспільства [панства] послав Іван Вишенський* (День. – 2011. – 12 березня) – модель ПСК [на рубежі + Num_2 + S_2] (А послав X-и у момент t_o). Складовий компонент *на рубежі XVI-XVII століть*, займаючи ініціальну позицію, акумулює потенційно основну темпоральну предикацію: *Наступив рубіж XVI-XVII століть* (потенційно основна предикація) + *Сатиричні стріли на адресу цієї верстви суспільства [панства] послав Іван Вишенський* (основна предикація) → *Коли наступив рубіж XVI-XVII століть, сатиричні стріли на адресу цієї верстви суспільства [панства] послав Іван Вишенський.*
  7. S + P [P_r (V_f) + P_o (на світанку + S_2) temp]: ***На світанку нового дня** Андрій побачив таку картину* (І. Багрянний) – модель ПСК [на світанку + Adj_2 + S_2] (А побачив X у момент t_o). Семантичний

комплекс на світанку нового дня, розташувавшись у максимально сильній ініціальній позиції, конденсує потенційно основну темпоральну предикацію: *Настав світанок нового дня* (потенційно основна предикація) + *Андрій побачив таку картину* (основна предикація) → *Коли настав світанок нового дня, Андрій побачив таку картину.*

8. $S + P [P_r (V_r) + P_o \text{ (на стадії + } S_2) \text{ temp}]$: **На стадії підготовки** дуже важливим є дотримання формату і методології підготовки документа (День. – 2009. – 14 липня) – модель ПСК [на стадії + S_2] (важливим є дотримання X у момент t_0). ПСК на стадії підготовки, обіймаючи ініціальну позицію, зосереджує потенційно основну темпоральну предикацію: *Триває стадія підготовки* (потенційно основна предикація) + *Дуже важливим є дотримання формату і методології підготовки документа* (основна предикація) → *Коли триває стадія підготовки, дуже важливим є дотримання формату і методології підготовки документа.*
9. $S + P [P_r (V_r) + P_o \text{ (на схилі + } S_2) \text{ temp}]$: *Згадати буремні дні молодості сюди на схилі літ* приходять поодинокі колишні повстанці (День. – 2010. – 23 жовтня) – модель ПСК [на схилі + S_2] (A -и приходять до X у момент t_0). Складовий компонент на схилі літ, займаючи лівобічну позицію, фокусує потенційно основну темпоральну предикацію: *Згадати буремні дні молодості сюди приходять поодинокі колишні повстанці* (основна предикація) + *Настає схил літ* (потенційно основна предикація) → *Згадати буремні дні молодості сюди приходять поодинокі колишні повстанці, коли настає схил літ.*
10. $S + P [P_r (V_r) + P_o \text{ (на час + } S_2) \text{ temp}]$: *Він [Сулейман] навіть лишив Мехмеда-пашу великим візиром і назвав його своїм намісником у Стамбулі на час своєї відсутності* (П. Загребельний) – модель ПСК [на час + S_2] (A назвав X -а: X стає A -ом у момент t_0). Семантичний комплекс на час своєї відсутності, розташувавшись у кінці речення, акумулює потенційно основну темпоральну предикацію: *Він [Сулейман] навіть лишив Мехмеда-пашу великим візиром і назвав його своїм намісником у Стамбулі* (основна предикація) + *Він відсутній* (потенційно основна предикація) → *Він [Сулейман] навіть лишив Мехмеда-пашу великим візиром і назвав його своїм намісником у Стамбулі, коли він відсутній.*

Як бачимо, ПСК у ролі темпоративу, що входить до предикативного центру, виражає часові відношення між компонентами

семантико-синтаксичної структури речення, вказуючи на одночасність або різночасність подій, явищ і на їхні кількісно-часові вияви. Семантичні модифікації темпоральної синтаксеми ґрунтуються на протиставленні одночасність – різночасність дії і часового моменту, неозначена тривалість – означена тривалість дії чи стану, заповненість – незаповненість дією часового відрізка, обмеженість – необмеженість дії в часі і її повторюваність та неповторюваність.

Отже, предикат в контексті семантики поширювачів підкреслює своє визначальне місце у формуванні семантико-синтаксичної структури речень із ПСК, посідаючи місце конструктивного центра, навколо якого групуються семантичні компоненти речення, виступаючи носієм активної і пасивної валентності функціонально-семантичних відношень.

ЛІТЕРАТУРА

- Андерш Й., *Типологія простих двоскладних речень у чеській мові в зіставленні з українською*, Київ 1987.
- Арутюнова Н., *Предложение и его смысл: логико-семантические проблемы*, Москва 2003.
- Бацевич Ф., *Функционально-ономасиологическая типология русских предикатов [в:] Русское языкознание*, за ред. М. Карпенка, вип. 22, Київ 1991.
- Бондар О., *Когнітивні ситуації і функціонально-семантичні категорії у зв'язку з проблемою типології предикатів [в:] „Науковий вісник Чернівецького університету”*, вип. 321–322, Чернівці 2007.
- Бондар О., *Семантична класифікація предикатів на функціонально-когнітивній основі [в:] „Мовознавство”*, № 3–4, 2009.
- Вихованець І., *Грамматика української мови. Синтаксис*, Київ 1993.
- Вихованець І., *Нариси з функціонального синтаксису української мови*, Київ 1992.
- Вихованець І., *Семантико-синтаксична структура речення*, Київ 1983.
- Воробець О., *Прийменниково-субстантивний комплекс у семантико-синтаксичній структурі речення, автореф. дис. ... канд. філол. наук*, Івано-Франківськ 2012.
- Воробець О., *Синкретизм прийменниково-субстантивного комплексу в семантико-синтаксичній структурі речення [в:] „Вісник Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника”*, вип. 36–37, Івано-Франківськ 2012.
- Гак В., *Теоретическая грамматика французского языка*, Москва 2000.
- Загнітко А., *Теоретична граматики української мови: Синтаксис*, Донецьк 2001.
- Загнітко А., *Теорія сучасного синтаксису*, Донецьк 2008.
- Золотова Г., *Коммуникативные аспекты русского синтаксиса*, Москва 2007.
- Кульбабська О., *Вторинна предикація у простому реченні*, Чернівці 2011.
- Кучеренко І., *Теоретичні питання граматики української мови. Морфологія*, Вінниця 2000.
- Потебня О., *Эстетика и поэтика слова*, Київ 1985.

Предикат у структурі речення, за ред. В. Кононенка, Київ – Івано-Франківськ – Варшава 2010.

Семантические типы предикатов, за ред. О. Селиверстовой, Москва 1982.

Степанов Ю., *Имена, предикаты, предложения (семиологическая грамматика)*, Москва 2002.

Чейф У., *Значение и структура языка*, Москва 2003.

Lyons J., *Semantics and grammar* [in:] *Semantics*, Vol 2, Cambridge 1979.

The predicate in the context of extenders' semantics in the sentence

This article continues a series of publications devoted to the study of extenders' linguistic status in the context of their relationship with the proper predicate. Interaction between the semantic components of the main sentence model is taken into consideration while formulating an expression's principal meaning. The functional and semantic potential of a prepositionally-substantive complex as one of the extenders is represented.

Key words: predicate, extender, semantics, the functional and semantic potential, expanded model, prepositionally-substantive complex, semantic structure of the sentence, dual-core predicative system.

ПРО АВТОРІВ

Зоряна Василько – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра українського прикладного мовознавства, Львівський національний університет імені Івана Франка

Святослав Вербич – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, відділ ономастики, Інститут української мови, Національна академія наук України

Олексій Воробець – кандидат філологічних наук, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Валентина Грещук – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра української мови, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Василь Грещук – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української мови, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Леся Дуда – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра українського прикладного мовознавства, Львівський національний університет імені Івана Франка

Ірина Дудко – кандидат філологічних наук, професор, кафедра української мови, Інститут української філології та літературної творчості імені Андрія Малишка, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Анатолій Загнітко – доктор філологічних наук, професор, завідувач відділу інформатики Українського мовно-інформаційного фонду Національної академії наук України, член-кореспондент Національної академії наук України

Лариса Кислюк – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, відділ структурно-математичної лінгвістики, Інститут української мови, Національна академія наук України

Лариса Колібаба – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, відділ граматики, Інститут української мови, Національна академія наук України

Віталій Кононенко – доктор філологічних наук, професор, почесний ректор, завідувач кафедри загального і германського мовознавства, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Ірина Кононенко – доктор філологічних наук, ад'юнкт, кафедра україністики, Варшавський університет

Наталія Костусяк – доктор філологічних наук, професор, кафедра української мови, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Людмила Кравченко – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри сучасної української мови, Інститут філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Зоряна Купчинська – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра української мови, Львівський національний університет імені Івана Франка

Ірина Литовченко – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра суспільно-гуманітарних наук ПВНЗ „Інститут ділового адміністрування”, Криворізький національний університет

Марія Личук – кандидат філологічних наук, професор, доцент, кафедра соціальних комунікацій та інформаційних технологій, Національна академія керівних кадрів культури та мистецтв

Петро Луньо – аспірант, кафедра українського прикладного мовознавства, Львівський національний університет імені Івана Франка

Ольга Мадяр (Хома) – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра словацької філології, Ужгородський національний університет

Лариса Марчило – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра української мови, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова

Олександр Межов – доктор філологічних наук, професор, кафедра української мови, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Ірена Митнік – доктор філологічних наук, завідувач кафедри україністики, Варшавський університет

Любов Осташ – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра слов'янської філології, Львівський національний університет імені Івана Франка

Роман Осташ – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, відділ мовознавства, Інститут українознавства імені І. Крип'якевича, Національна академія наук України

Марія Половинкіна – аспірантка, Інститут мовознавства імені О. О. Потебні, Національна академія наук України

Анатолій Поповський – доктор філологічних наук, професор, кафедра мовної підготовки, Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Світлана Романюк – кандидат філологічних наук, ад'юнкт, кафедра україністики, Варшавський університет

Олена Слободзяник – кандидат філологічних наук, асистент, кафедра українського прикладного мовознавства, Львівський національний університет імені Івана Франка

Любов Струганець – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання української мови і культури мовлення, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Валентина Фурса – кандидат філологічних наук, старший науковий співробітник, відділ граматики, Інститут української мови, Національна академія наук України

Адріана Чучвара – кандидат філологічних наук, доцент, кафедра українського прикладного мовознавства, Львівський національний університет імені Івана Франка.

Святослав Шевель – кандидат філологічних наук, асистент, кафедра сучасної української мови, Інститут філології, Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Людмила Шитик – доктор філологічних наук, доцент, кафедра українського мовознавстві і прикладної лінгвістики, Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Віктор Шульгач – доктор філологічних наук, старший науковий співробітник, завідувач відділу ономастики, Інститут української мови, Національна академія наук України